

Justitsministeriet

Dato: 23. maj 2007

Dok.: JTS41082

Sagnr.: 2005-705-0012

Udkast til tale

til ministeren til brug ved samråd i Folketingets
Retsudvalg den 24. maj 2007 vedrørende forslag til ny
førelseslov (L 165) og konsekvenslov (L 166)

Samrådsspørgsmål A (L 165):

”Ministeren bedes uddybe sin besvarelse af spørgsmål 12 vedr. henvendelsen fra Elmer & Partnere vedr. arbejdsskader m.v.”

Samrådsspørgsmål A (L 166):

”Ministeren bedes uddybe sin besvarelse af spørgsmål 4 vedr. henvendelsen fra Elmer & Partnere vedr. arbejdsskader m.v.”

1. Henvendelsen fra de to advokater drejer sig jo som bekendt om lovforslagets konsekvenser på arbejdsskadeområdet.

Justitsministeriet har kommenteret henvendelsen i besvarelsen af spørgsmål 12. På grundlag af de opfølgende skriftlige spørgsmål fra udvalget går jeg ud fra, at det navnlig er problemstillingen om virkningerne af den foregående 3-årige forældelsesfrist, som udvalget ønsker nærmere belyst. Det vil jeg derfor koncentrere mig om i det følgende, og hvis udvalget derefter har supplerende eller uddybende spørgsmål om detaljerne, vil jeg og mine embedsmænd naturligvis prøve at besvare dem.

2. Langt de fleste krav er i dag underlagt både en kort og en lang forældelsesfrist. Den korte frist er på 5 år og den lange frist er på 20 år. Den korte frist begynder først at løbe fra det tidspunkt, hvor kreditor vidste eller burde vide, at kravet bestod, mens den lange frist løber fra det tidspunkt, hvor kravet opstod, uanset om kreditor vidste eller

burde vide, at kravet bestod. En fordring forældes, når én af disse to forældelsesfrister er udløbet.

3. Denne kombination af en 5-årig og en 20-årig frist gælder i dag bl.a. for almindelige krav om personskadeerstatning.

Hvis der er tale om et erstatningskrav i henhold til arbejds-skadesikringsloven, gælder imidlertid ifølge en højesteretsdom fra 1999 det særlige, at den 5-årige forældelsesfrist ikke finder anvendelse. Højesterets afgørelse blev vel at mærke ikke truffet på baggrund af en vurdering af, om det er rimeligt, at lovens korte forældelsesfrist finder anvendelse også på dette område, men alene på baggrund af en fortolkning af den gældende 1908-lov.

Situationen er altså i dag, at et krav, der fremsættes over for arbejdsskademyndighederne efter arbejdsskadesikringsloven, alene forældes efter 20-års fristen.

4. Også efter lovforslaget vil langt de fleste krav være omfattet af både en kort og en lang frist.

Lovens lange frist forkortes fra 20 til 10 år, men dog med visse undtagelser, bl.a. for krav på personskadeerstatning - herunder krav efter arbejdsskadesikringsloven - hvor fri-sten tværtimod forlænges fra 20 til 30 år.

Lovens korte forældelsesfrist forkortes efter forslaget fra 5 til 3 år, men stadig sådan, at den korte frist først begynder at løbe fra det tidspunkt, hvor kreditor – den skadelidte – var eller burde være bekendt med kravet. Baggrunden for forslaget om at forkorte lovens korte frist fra 5 til 3 år er, at tvister om fordringer generelt bør søges afgjort så hurtigt som muligt, bl.a. for at undgå bevistvivl, og forslaget bygger på den grundtanke, at det i vore dage som regel vil være rimeligt at forlange, at man reagerer over for skyldneren inden for 3 år efter, at man er blevet klar over, at man havde et krav mod vedkommende.

Efter lovforslaget vil 3-års fristen gælde i kombination med en absolut 30-års frist for alle krav på personskadeerstatning - også krav, der rejses over for arbejdsskademyndighederne i medfør af arbejdsskadesikringsloven.

Så mens der på arbejdsskadeområdet i dag gælder en absolut 20-års frist, vil der fremover gælde en absolut 30-års frist kombineret med en 3-års frist, som imidlertid først begynder at løbe, når man er eller bør være klar over, at man har lidt en skade, og at skaden skyldes arbejdet.

Det er altså ikke dækkende, hvis det hævdes, at man med lovforslaget på dette område vil gå fra en 20-års frist til en 3-års frist: Man går fra en 20-års frist til en 30-års frist, og samtidig kræver man blot, at personer der kommer til skade på deres arbejde – efter helt samme princip som for alle andre personer, der kommer til skade – skal reagere inden for 3 år efter, at der er blevet klarhed om sygdommen og dens sammenhæng med arbejdet. Efter min opfattelse vil det være en rimelig og hensigtsmæssig retstilstand.

Lad mig nævne et eksempel på, hvordan de nye regler vil virke: Hvis f.eks. en person først bliver syg nogle år efter det skadelige arbejdes ophør, og den pågældende til at begynde med håber på bedring og forsøger at arbejde videre, men senere må opgive, vil den pågældende typisk have krav på erstatning for tab af erhvervsevne. Dette erstatningskrav vil i et sådant tilfælde først blive forældet efter lovens korte frist 3 år efter, at den pågældende måtte opgive at arbejde videre.

I et sådant tilfælde skal den skadelidte altså blot sørge for at rejse kravet over for arbejdsskademyndighederne inden for 3 år efter, at den pågældende måtte holde op med at arbejde.

Man kan så forestille sig den situation, at arbejdsskademyndighederne afviser kravet, fordi man ikke finder det bevist, at sygdommen skyldtes den pågældendes arbejde. En sådan afvisning har jo umiddelbart ikke noget med forældelsesreglerne at gøre, men hvad sker der, hvis der 4

år senere kommer væsentlige nye oplysninger, der betyder, at årsagssammenhængen mellem sygdommen og arbejdet nu faktisk kan bevises? Her vil arbejdsskadesikringslovens betingelser for at få sagen genoptaget hos myndighederne være opfyldt, men risikerer man så, at kravet i mellemtiden er blevet forældet? Nej, i et sådant tilfælde vil 3-årsfristen også være suspenderet, og fristen begynder altså først at løbe fra det tidspunkt, hvor de nye væsentlige oplysninger foreligger.

På baggrund af det jeg her har sagt, er det min konklusion, at der ikke er tale om at stille de skadelidte i arbejdsskadesager i en urimelig situation, og jeg synes ikke, at der er behov for at lave særregler, der afviger fra de regler, der ellers vil gælde på personskadeområdet.

Jeg har i første omgang undladt at komme ind på det ændringsforslag, jeg har fremsat efter aftale med beskæftigelsesministeren. Det vedrører jo en mere specifik problemstilling vedrørende genoptagelse af afgjorte sager.